

IZHAJA VSAK DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nč. (10 stot.)

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 8 st. mm. o-mrtnice, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačljivo in tožljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

„V edinosti je moč!“

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 20 (Narodni dom).

Izdajatelj in odgovorni urednik **ŠTEFAN GODINA**. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Tiskarna Tiskarna „Edinost“, vpisana zadruga z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 20.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELFON 31. 11-57.

DRŽAVNI ZBOR.

Slovenski klerikalci in uradništvo. — Splošni položaj.

DUNAJ 11. (Izv.) Zbornica je danes skoro soglasno sprejela vse odsekovne predloge, ki se tičejo II. skupine službene pragmatike, to je §§ 27 do 81. Glasovanje je bilo jako komplicirano in dolgotrajno, ker je bilo tekom debate podanih nešteto manjšinskih, izpreminjavalnih in dodatnih predlogov. Proti odsekovnim sklepom so glasovali edino slovenski klerikalci, katerih manjšinski predlogi pa so bili zopet z vsemi proti njihovim glasovom odklonjeni. Slovenski klerikalci so danes sploh igrali jako čudno vlogo ter so proti koncu glasovanja, ker so bili njih predlogi vedno odklonjeni, začeli zapuščati dvorano, tako da se končno pri glasovanju njih manjšinskega vota ni dvignil niti eden poslanec, kar je izzvalo v zbornici bučno veselje, pa tudi klince ogorčenja.

Po glasovanju je zbornica takoj prešla v specijalno debato o tretji skupini in poslanec dr. Korošec je uporabil to priliko, da je utemeljil glasovanje oziroma takotiko slovenskih klerikalcev, češ, da je po sprejetju §§ 31 in 32 v smislu odsekovnih predlogov gotovo, da vlada zakona ne bo izvršila in da je naravnost komedija in „švindel“ še nadalje razpravljati o službeni pragmatiki. Zbornica naj bi se rajše takoj razšla.

Dr. Rybař, ki je prišel kot manjšinski poročevalec tik za dr. Korošcem do besede, je jako ostro zavrnil te čudne nazore ter pripomnil, da tako stališče, kakršno zavzema dr. Korošec, vede k absolutizmu, ker bi se moral po nazorih slov. klerikalcev parlament kratkoma udati vsikdar temu, kar bi vlada želela in zahtevala. Dr. Rybařeva izjava je v parlamentu našla mnogo pozornih in odobrujočih poslušalcev.

Debat o III. skupini službene pragmatike je bila sicer danes dokončana, vendar se šele jutri vrši glasovanje. Parlamentarni krogi pričakujejo, da bo zbornica že jutri dokončala razpravo o službeni pragmatiki ter predlogo perfekcionala.

Kaj se potem zgodi s pragmatiko, to pač pada na odgovornost vlade.

V ostalem je zbornica danes z napestjo sledila posvetovanjem posameznih klubov, ki so imeli odločiti o stališču, ki je naj zavzamejo napram včerajšnjim propozicijam ministra Heinolda.

Prvi je sklenil nemški „Nationalverband“, da te vladne propozicije sprejme, njemu so sledili Poljaki, krščanski socialci in Hrvatsko-slovenski klub. Na odklanja-jočem stališču še vedno vztrajajo Rusini in Dalmatinci. Hude debate pa so se vršile v „Enotnem češkem klubu“, kjer je nastal boj med radikalnimi elementi na eni strani ter mladočehi in agrarci na drugi strani zaradi klubovega stališča. Prvotna poročila, da se klub razbije, se danes še niso uresničila, še vedno upajo, da bo mogoče med obema strujama ustvariti vsaj formalen kompromis, ki bo na eni strani omogočil mladočehom in agrarjem, da pristanejo na Heinoldove propozicije, na drugi strani pa ohranil skupnost češke delegacije.

Jutri pade odločitev. V slučaju, da bo za vlado ugodna, bo najbrže zbornica pre-

nehala s plenarnimi sejami. Brambni odsek bo v celodnevni seji rešil razpravo o brambnih predlogih in prihodni teden potem prične v zbornici debata.

Sejno poročilo.

§§ 27—81 pragmatike sprejeti.

V današnji seji se je razpravljalo o II. skupini službene pragmatike (dolžnosti in pravice uradnikov). Govoril je manjšinski govornik dr. Korošec, ki je zlasti ostro nastopil proti paragrafoma 31 in 32 pragmatike. Dr. Korošec je od zbornice zahteval, da odkloni odsekov sklep glede teh paragrafov, ki garantirajo uradniku koalicijsko pravo, in da sprejme njegov predlog, po katerem naj bi bil uradnik ne samo v plačilni odvisnosti od države, ampak tudi v odvisnosti zvestobe. Govoril je še glavni referent Čeh, ki je imel zaključno besedo.

Po zaključnih besedah glavnega referenta posl. Čeha se je pričelo glasovanje. Paragrafa 27 in 29 sta bila sprejeta v obliki odsekovnih predlogov, ravnotako tudi § 30. K temu paragrafu stavljeni socijalno-demokratski predlog je zbornica odklonila.

K paragrafu 31 je soc.-dem. poslanec Glöckl predlagal polmensko glasovanje glede svojega minoritetnega predloga, po katerem ne sme biti uradnik iz službenih ozirav oviran pri izvrševanju svojih državljskih pravic. Predlog je bil z 240 proti 126 glasovom odklonjen. Zbornica je na to sprejela paragraf 31 v odsekovni sestavi. Zaradi tega je odpadlo glasovanje o minoritetnem predlogu posl. Korošča, ki je zahteval, da se ta paragraf sprejme v sestavi vladne predloge. V odsekovni sestavi je tudi zbornica sprejela paragraf 32, ravnotako tudi paragrafe 33—44. K zadnjemu paragrafu je zbornica sprejela tudi dodatni predlog posl. dr. Steinwenderja, ki se glasi: „Za udeležitev vpojenih uradnikov pri upravi akcijskih družb ali drugih na dobiček računajočih družb v predsedstvu, upravnem svetu in nadzorstvu je potrebno poprejšnje dovoljenje centralnega urada.“

Dalje so bili sprejeti paragrafi 45—47. Zelo komplicirano pa je bilo glasovanje o paragrafu 68, ki ureja časovno napredovanje v službi.

Sprejet je bil predlog Tonelli, kateri določa, da se naj rok časovnega napredovanja v skupini B državnih nastavlencev zniža od 7 na 6 let. Dalje tudi Waberjev predlog, določujoč: Z ozirom na važnost, težavnost in odgovornost službe se zamorejo za posamezne uradniške kategorije določiti tudi krajši roki za časovno napredovanje. Vsi drugi izpreminjavalni predlogi k temu paragrafu so bili odklonjeni. Ostali paragrafi 69—81 so bili sprejeti v odsekovni sestavi in vsi tozadevni predlogi odklonjeni.

Po končanem glasovanju je zbornica pričela s specijalno debato o III. skupini službene pragmatike: izpremembe v službenem razmerju in njega razveljavljanje.

Pri tej priliki je dr. Korošec v imenu slovenskih klerikalcev izjavil, da se ne bo njegova stranka udeleževala nadaljnjih posvetovanj zaradi postopanja zbornice nasproti njej.

Dr. Rybař

je dobil takoj za dr. Korošcem kot minoritetni poročevalec besedo ter je pred vsem

polemiziral proti izvajanjem posl. dr. Korošča, ter je končno poudarjal, da je nedopustno prepustiti službeno pragmatiko njeni usodi, kakor to želi dr. Korošec. Če vlada v resnici tako misli, kakor pravi, je vprašanje. Brez ozira na vladne izjave moramo nadaljevati razpravo. Govornik je tudi kritiziral razpravljanje v odseku.

Odsek za državne uslužbenice je javno razpravljaj, zaradi tega so mnogi člani tega odseka prišli za demagogična sredstva. Dr. Rybař je dalje predlagal k §-u 87. naslednji dostavek: Če se kak uradnik poteguje za kak mandat, se mu naj na njegovo prošnjo (ne uradoma) dovoli dopust 4 tednov, ki se mu naj pozneje pri običajnem dopustu všteje.

Potem ko so govorili še nekateri govorniki sta bila izvoljena generalna govornika posl. Leon Lewicki in dr. pl. Mühlwirth. Prihodnja seja jutri.

Budgetni odsek.

DUNAJ 11. V budgetnem odseku so danes obstruirali Rusini. K debati o budgetnem provizoriju je posl. vitez Wasilko 4 ure in pol govoril brez vsakega prenehanja. Po kratkem odmoru je potem ob četrta deset prekinil svoj obstrukcionistični govor. in ga jutri nadaljuje.

Brambni odsek.

DUNAJ 11. Brambni odsek je danes sprejel v smislu vladnih predlog §§ 1—7 brambnega zakona in sicer neizpremenjene in stilistično enake onim, v ogrski poslanski zbornici sprejetim. Vsi izpreminjavalni dodatni predlogi so bili odklonjeni.

Parlamentarna delazmožnost.

DUNAJ 11. (Izv.) Kako veliko veselje ima parlament do dela, dokaz temu, da je bil danes bosenski odsek nesklepčen. V budgetnem odseku so danes Rusini nadaljevali z obstrukcijo. V brambnem odseku je opozicija prav ostro protestirala proti včerajšnjemu ultimatu barona Heinolda.

Enotni češki klub.

DUNAJ 11. Parlamentarna komisija „Enotnega češkega kluba“ je sklenila odločno protestirati proti nameri vlade, da parlamentu predpisuje termine za razpravo in rešitev gotovih predlog.

Hrvatsko-slovenski klub.

DUNAJ 11. Hrvatsko-slovenski klub je sklenil delovati na hitro rešitev brambnih predlog in da se služba pri vojni mornarici zniža na tri leta. Ako večina temu ne pritrdi, vložijo posebni načrt zakona, po katerem bi primorsko prebivalstvo za četrto leto službe dobilo od države podporo.

Ogrski parlament.

BUDIMPEŠTA 11. Na vse zgodaj so obkrožili trije bataljoni parlamentno poslopje. V notranjosti parlamenta so bili zopet postavljeni močni policijski oddelki. Pri glavnem vходу pa so stali policijski uradniki, ki so strogo revidirali legitimacije došlecev. Ob polni 10 dopoldne so došli nekateri opozicionálni poslanci z Justhom in grofom Apponyem na čelu. Vojaški kordon jim je zastavil pot. Policijski nadzornik pa jim je naznanil, da je le grofu Apponyu in vsem onim, od se ne izključenim poslancem dovoljen vstop. Drugim opozicionálnim poslancem pa je bil vstop zabranjen.

naglo hitela po stopnicah, ki so vodile na vrt, kjer se je nahajal vhod; odpahnili je vrata, in ugledala pred seboj zelo bledega in razburjenega še mladega moža, čigar obraz pa je bil mehak in pošten.

„Ali je doma gospod župnik?“ je vprašal. Jacinta je motrila njegovo obleko, ki je bila vsa v neredu, naznančevno dolgo brado in njegove trepetajoče ude. Vse to ji prav nič ni ugajalo.

„Občan“, je dejala, „tu ni niti gospoda, niti župnika“.

„Oprostite, madama“, je rekel mladi mož, „hotel sem reči, duhovnik cerkvice Sanit-Landry“.

Beseda „madama“, je Jacinto kljub njenemu patriotizmu presenetila; toda odgovorila je:

„Ni mogoče govoriti z njim, sedaj molim“. „Tedaj počakam“, je odvrnil mladi mož.

„Toda“, je dejala gospa Jacinta, ki je je jela ta vstrajnost zopet vzbujati misli, ki so si ji porodile tkvoj začetkoma v njej, „toda zaman boste čakali, kajti poklican je v ječo in odide takoj tja“.

Mladi mož je strašno obledel, tako da je bil podoben mrliču.

„Torej je res!“ je mrmral. Nato je dejal naglas:

„Madama, ravno radi te stvari prihajam k občanu Girardu.“ (Dalje.)

Vsi opozicionálni poslanci so nato odšli izpred parlamenta.

Ob poli 11 je Tisza otvoril sejo pod običajnimi eljen-kljci vladinovecev, ki so polnočestvilo došli v zbornico. V dvorani ni bilo niti enega opozicionálnega poslanca.

Zbornica je danes začela razpravljati o izpremembi poslovnika. V debato je posegel prvi ministrski predsednik pl. Lukacs, ki je med drugim priporočal sprejem predloga posl. Vadasza, ki stremi za poostrenjem hišnega reda in omogočuje skoro vsako hrupno obstrukcijo. Govoril je tudi reški zastopnik, vladinovec Vio, ki je poudarjal, da nobeno drugo mesto ni toliko trpelo po obstrukciji, kakor mesto Reka in da je meščanstvo Reke vedno obsojalo obstrukcijo. K reviziji poslovnika je govoril tudi grof Tisza, poudarjajoč, da je dolžnost zbornice za vedno onemogočiti obstrukcijo. — Opravičeval je svoje postopanje napram opoziciji, katera edina je odgovorna za vse škandale zadnjih dni.

Predlog posl. Vadasza je bil na to sprejet z vsemi, 220 navzočimi glasovi. Za predlog so glasovali tudi hrvaški poslanci in sicer skupina mažaronska.

Tisza je z radostjo naznanil sprejetje novega poslovnika in odredil prihodnjo sejo na 18. t. m. Vladinovci so mu zopet ploskali in hunske „eljen“ se je razlegal po dvorani.

Ogrska magnatska zbornica.

BUDIMPEŠTA 11. (Izv.) Odsek magnatske zbornice je sprejel brambne predloge. Plenum magnatske zbornice se sestane v soboto.

Generalna stavka na Ogrskem.

DEBRECZIN 11. Tu je izbruhnila splošna delavska stavka. Trgovine so bile cel dan zaprte. Delavci so potolkli nekatera odprta izložbena okna. Časopisi niso izšli. Socijalni demokratje so prevzeli napram policiji odgovornost za vzdrževanje reda in mira. Stavka je izbruhnila v protest proti nasilnostim v parlamentu.

Vseučiliški profesor dr. Neusser obolel.

DUNAJ 11. (Izv.) Vseučiliški profesor dr. Neusser je zelo opasno obolel.

Pomnožitev črnogorske kraljevske rodbine.

CETINJE 11. Princezinja Natalija je srečno povila princa.

Vsesokolski zlet v Pragi.

PRAGA 11. (Izv.) Po sedanjem oficijelnem naznanilu se udeležijo letošnjega vsesokolskega zleta poleg Čehov 1250 srbskih, 1000 hrvaških, nad 600 slovenskih, nad 700 poljskih, nad 500 ruskih in nad 300 bolgarskih Sokolov.

Eksplodizija v Wöllersdorfu.

DUNAJ 11. (Izv.) Zadeva eksplozije na Steinfeldu postaja čim zagonetnejša. Danes po polnoči je vojaška straža pri objektu št. 38 smodnišnice na Steinfeldu oddala alarmujoči signal, češ, da je videla sumljivo osebo se plaziti okrog smodnišnice. Takojšnja preiskava je dognala, da se je faktično v bližini nahajala neznana in sumljiva oseba, ker so našli vžgalno vrv. Dalje je danes dobilo vojaško poveljništvo grozljivo pismo, v katerem naznanja nepoznana oseba, da v sredo, dne 12. t. m. zleti objekt št. 43 v zrak. Delavci so sedaj tako prestrašeni, da si ne upajo na delo. Včeraj so videli v Dunajskem Novemestu nekega moža, ki se je jako sumljivo plazil po Steinfeldu.

DUNAJ 11. Vest, da je bil aretiran neki italijanski častnik, ki naj bi bil meritelj deljske eksplozije na Steinfeldu, merodajni faktorji zanikajo, ker je brez podlage.

Nesrečo noseči zvon.

CELJE 11. V Ribnici pri Celju je zaspal v cerkvi 15-letni Franc Kora. Cerkovnik je zvečer zaprl vrata in tako je ostal deček tudi ponoči sam v cerkvi. Ko se je prebudil pozno v noč, je zlezal v zvonik in začel klicati, naj mu odpro. Nikdo ga ni čul. V obupnosti je začel deček zvoniti. Zvon pa se je utrgal in dečka smrtno poškodoval.

59 delavcev zgorelo.

PETROGRAD 11. (Izv.) Na zemljiščih grofa Orlov-Damidova v Tambovu je zgo-59 poljskih delavcev, ki so spali v žitni sušilnici. Vzrok požarja je neznan.

Stavka na Angleškem.

LONDON 11. V pristanišču Southampton stavka. 2000 delavcev. Ravnotoliko v Plymouthu. Stavkujočim so se pridružili vozniki in pristaniški delavci.

PODLISTEK

Vitez iz Rdeče biše.

(Le chevalier de Maison Rouge).

Roman iz časov francoske revolucije. — Spisal Aleksander Dumas star.

XLVII.

Duhovnik in rabelj.

Ko je kraljica zapustila sodno dvorano, so jo odvedli v ječo. Čim je dospela v svojo sobo, je vzela škarje in si odstrigla svoje dolge, lepe lase. Zavila jih je v papir in napisala nanj:

„Razdeljijo naj se med mojim sinom in mojo hčerko.“

To je bila oporoka Marije Antoinette. Nato je sela ali se pravzaprav zgrudila na neko stolico ter zaspala, kakor otrpnela vsled napa, kajti zasliševanje je trajalo osemnajst ur.

Ob sedmih jo je nenadoma vzbudil šum španske stene, ki jo je nekdo premaknil; ozrla se je in zagledala moža, ki ji je bil popolnoma neznan.

„Kaj hočejo od mene?“ je vprašala.

Mož se ji je približal, jo pozdravil tako prijazno, kakor da bila še kraljica, in dejal: „Ime mi je Sanson.“

Kraljica se je nalahko stresla in vstala. Ime znanega rablja ji je govorilo več nego cela knjiga. Vse na tem možu je bilo v tem trenutku strašno in izrazito.

„Prišel sem“, je dejal Sanson, „da Vam odstrikem lase; toda ker ste Vi sami že opravili to delo, Vas lahko pustim, ako želite, za hip samo.“

„Prosim Vas, gospod“, je odvrnila kraljica, „kajti pogumna hočem iskati v molitvi.“

Sanson se je poklonil in odšel.

Kraljica je ostala sama, kajti njena stražnika sta se bila obzirno oddaljila. Pokleknila je na stolico, ki je bila nekoliko nižja od drugih in ki ji je rabila za klečalo, in se zaglobila v molitev. Medtem pa se je dogodil v župnišču cerkvice Saint-Landry prizor, ki ni bil nič manj strašen od onega, ki smo ga ravnokar pripovedovali.

Duhovnik te župnije je bil ravnokar vstal. Stara upraviteljica mu je pripravljala zajutrak, ko je nekdo naenkrat potkal na župniška vrata.

„Poglejte, gospa Jacinta“, je dejal duhovnik, „poglejte, kdo trka ob tako ranih urah na naša vrata in da-li ni mogoče kako zelo nujno opravilo, ki ga terjajo od mene. V tem slučaju recite, da me kličejo danes zjutraj v ječo in da moram tja vsaj za hip.“

Kakor ji je ukazal gospod, je Jacinta

† ANTON AŠKERC

Trst, 11. junija 1912.

Ni še dolgo, ko smo Slovenci pokopali korenino Mencingerja in že zopet nam prihaja iz Ljubljane žalostna vest, da je tam umrl v še krepki moški dobi veliki slovenski epik, Anton Aškerc, gotovo eden najplodovitejših slovenskih pesnikov, krepka individualnost, pravi steber naše literature. Vest o Aškercu smrti nas mora tembolj pretresti, saj smo videli v njem in njegovih pesmih neko posebnost, moč in moško voljo, pesnika vseh zatiranih in vseh onih, ki se bojujejo proti tiranom.

Anton Aškerc! Dasiravno sodobnik Simona Gregorčiča, kaka razlika med obema. Gregorčič, mehka duša, najnežnejši lirik, ki ne more kljubovati napadom škofa Mahničja in ki udano povesti svoje peroti ter vtihne, ko nam je prejel v najkrajših verzih izlil bol svoje duše, na drugi strani Aškerc, krepka in kljubovalna narava, ki hoče boja in zopet boja proti vsem silam, ki se mu stavijo v bran. Pod psevdonomom „Gorazd“ čitamo v začetku osemdesetih let v „Ljubljanskem Zvonu“ prve njegove balade, ki vzbujajo splošno pozornost „Zvonovih“ bralcev. Poleg Gregorčiča tedaj druga pesniška individualnost, tem zanimivejša, ker popolnoma različna od nežnega goriškega slavčka. Slovenci dolgo ne vemo, kdo se skriva pod imenom „Gorazd“, dokler ne izidejo leta 1890 „Balade in romance“, zložil Anton Aškerc.

Aškerc, ki je bil medtem odločil duhovniško suknjo, v kateri se ni bil nikoli dobro počutil, se je s svojimi „Baladami in romancami“ imenitno predstavil slovenskemu občinstvu. Kritika je knjigo sprejela zelo ugodno in kako bi je tudi ne, saj tako krepke in jedrnatosti poezije Slovenci dotlej še nismo bili vajeni. Aškerc nam je udomačil balado, v kateri igra važno vlogo tudi naša narodna pesem in naša zgodovina, kakor n. pr. kmetijski upor. Kdo ne pozna njegove „Stare pravde“ in drugih? Skratka ta knjiga je doživela izreden uspeh, v njej se nam je razodel naš najboljši in najkrepkejši epik.

Sledili so nato drugi zborniki in sicer l. 1896 „Epske in lirске poezije“. V tej knjigi se je hotel Aškerc poskušati tudi na polju lirike, ali kar nam tu podaja, ni najboljša, in Aškerc je moral priznati sam, da lirika, zlasti ona mehkužna in jokava lirika ni njegovo polje. Blstivo svoje poezije je najbolje označil v verzih:

Moja Muza ni mehkužna
bledolica gospodična;
Crnogorka je, Spartanka,
deva zdrava ognjevitka
V levi baklo, v desni handžar
kvišku dviga moja Muza;
razsvetljuje teme klete
in stiranje se bojuje.

Sledile so kmalu nato „Nove poezije“, „Četrti zbornik“, „Zlatorog“ in 1905 „Primož Trubar“, epos iz časov slovenske reformacije. S to knjigo, lahko rečemo, pričel Aškercovo propadanje. Pesnik je izčrpan. Njegovi verzji polagoma izgubljajo na proznosti, jedrnatosti in resničnosti poeziji. Aškerc je jel precejevati samega sebe, in kar nam je podal v svojih poznejših knjigah, kakor n. pr. „Junakih“, „Mučenikih“, „Arabeskah“, „Piramidah in Akropoli“, „Jadranskih biserih“, nima niti od daleč one vrednosti, kakor n. pr. „Balade in romance“. Res se nahaja tudi v teh Aškercovih delih kako dobro zрно, iz katerega nam odseva oni rezki in jedrnat Aškerc s svojim krepkim slogom, toda v splošnem je v teh delih le malo resnične poezije. Aškerc postaja gostobeseden in vedno bolj tendenciozen. Pesnik se umakne v ozadje, na njegovo mesto stopa verzifikator in agitator... Zato je marsikdo njegovih prijateljev, opazujoč njegovo literarno delovanje poslednjih let, moral vzklizniti: „Škoda za Aškerca!“ A pokojni pesnik ni hotel razumeti, da njegova Muza že davno ni več ona ognjevitka Spartanka z bakljo in handžarjem v roki... Zato ni čuda, da gleda iz njegovih poslednjih del mesto pesnika arhivar.

Toliko smo morali konstatirati z ozirom na objektivnost. Toda vse to ne zmanjšuje prav nič vrednosti Aškercove prave poezije, ki je vedno mogočno vplivala na sodobnike. Aškerc je tvoril mejnik med staro Stritarjevo strujo in novim realizmom, ki se je jel porajati okoli devedesetih let. Mož širokega obzora, kakor je bil pokojni pesnik, je z bistrim očesom opazoval in bičal naše razmere. Naprednost, narodnost in Slovinstvo, to so gesla njegove poezije, ki je imela zlasti na mladino poseben čar in vpliv.

Aškerc je mnogo potoval, zlasti ga je mikal orient, in v njegovih pesnih, skritih v orijentalno obleko, se marsikaj nanaša na naše žalostne domače razmere.

Aškerca ni več in v dobi, ko nam tako nedostaja krepkih individualnosti, je to dvakrat huje. Zato slava spominu Antona Aškerca, pesnika napredka, moči in svobode!

Na krsto pesnika A. Aškerca polože Tržaški Slovenci krasen venec z napisom: Velikemu pesniku — Tržaški Slovenci!

Polom v Puli.

Pula 10. junija.

Gospod baron Gorizutti sicer zatrjuje, da se je od zneska K 1,717.180 porabil večji znesek za razne druge svrhe, kakor mestno plinaro itd. Povedal pa g. baron ni, zakaj se je ravno ta znesek porabil za druge svrhe, ko je bil vendar namenjen izključno za gradnjo vojašnice, dočim je bilo za plinaro že preje najeto drugo posojilo. Kam je potem šlo posojilo, ki je bilo najeto za zgradbo plinarne? Na vsak način bodo za zgradbo vojašnice morali zopet najeti novo dvamilijonsko posojilo. V daljšo polemiko in razpravljanje o tej stvari se radi preiskave seveda ne moremo spuščati in prepuščamo, da ona spravi vso stvar v pravo luč in dožene pravi primanjkljaj. To pa že danes lahko trdimo, da je samo tatarska trojica Borri, Galanti in Fillinih pokradla občini, oziroma davkoplačevalcem najmanj pol milijona kron. Če torej zračunimo skupaj vse tatove, ki že sedijo in še pridejo na vrsto, bo gotovo prekoračena svota dva milijona kron!

Sodna oblast je izdala vsem državnim in avtonomnim oblastim v Puli nalog, da morajo predložiti preiskovalnemu sodniku vse denarne spise od leta 1909 do februarja 1912, ki so le količkanj v zvezi z občino. Seveda pride tudi o tej priliki marsikaj na dan.

O mestnem eksekutorju Sellesu se čuje čudne stvari, a vendar mož še vedno pobira denar na račun občine. Sluga Percovich je že dlje časa gostilničar, a vendar še vleče plačo od občine; enako Tamaro. Tudi tukaj treba poseči vmes.

Prvi aretiranec v občinski aferi, zidar Ignac Marco je bil pred kratkem obsojen v enomesečni strogi zapor. Poneveril je le manjše svote; bil je namreč „najmanjši“ med aretiranci.

Za onih 8 pri občini razpisanih mest je bilo okroglo 160 prosilcev. Kakor čujemo so imenovani le taki, ki poznajo oba deželna jezika; to so pa le naši ljudje, ker Italijani sploh ne poznajo drugega jezika ko svojega.

Pri „Giornalettu“ so se radi zadnjega članka tako razburili, da pretijo s tožbo ne-le „Polaer Tagblattu“, temveč tudi proti vsem drugim listom, ki pišejo proti njemu. Vederemo!

Nadomestne deželnozborske volitve v Puli.

Pula, dne 11. junija.

Za volitve je bilo predloženih 763 reklamacij, ki bodo, kakor se čuje, rešene tekom dveh dni. Vseh volilcev je vpisanih 596; torej je reklamacij več nego volilcev. Po tem si more vsakdo vsutriti sodbo, kako so bili sestavljeni volilni imeniki. Najlepša je pa ta, da niti oba eksemplara volilnih imenikov — oni za občino in oni za okrajno glavarstvo — nista bila enaka, temveč je moralo tudi te popraviti okrajno glavarstvo, da sta se ujela. Lep anagrafičen urad.

Več kot polovico reklamacij je uročila hrvatska stranka, druge pa italijanska. Vendar bi se bila mogla hrvatska stranka nekoliko več pobrigati, nego se je. Ako bo to imelo posledice, spregovorimo pozneje, ako pa ne — pa tembolje.

Reklamacije, ki jih je predložila italijanska stranka, so večinoma neutemeljene a Italijani so jih uročili, samo da pokažejo javnosti visoko število. Reklamirali so namenoma ljudi, o katerih so dobro vedeli, da bivalo izven Pule in izven volilnega okraja. Politična oblast postopa pri reševanju reklamacij strogo nepristransko.

Vsled tolikih reklamacij dobi volilski imenik seveda povsem drugo lice.

„Giornaletto“ upije že sedaj na ves glas, da je zmaga njihova, in da se hočejo vkljub sedanjim razmeram pokazati še bolj žive ko kedaj poprej. S tem hoče menda „Giornaletto“ reči, da morajo zmagati, četudi nimajo na razpolago občinskega denara.

Sicer je pa to samo pesek v oči, da bi svoje verne čitatelje vzdrljal v dobri volji. Kandidata Italijani še do danes niso proglasili, dasi se govori o petih osebah kot kandidatih.

Narodna zajednica za Istro.

V soboto dne 8. t. m. se je vršil v veliki dvorani „Nar. doma“ v Voloski ustanovni občni zbor „Narodne zajednice za Istro“. Narodni zastopnik dr. Ivan Poščić je otvoril skupščino z jako lepim in zanosnim govorom, v katerem je očrtal stanje v Istri in potrebo te organizacije, ter jedrnat in dobro predočil bodoče delo in namen „Narodne zajednice“, ter potem dal prečitati pravila. O pravih se ni razpravljalo, niti se jih je podrobno tolmačilo, ker je ustanovni odbor izdal v posebnih knjižici tolmače in napotek o organizovanju in poslovanju „N. Z.“ za Istro; ta knjižica se je razdelila med skupščinarje, da zamore vsakdo mirno proučiti in spoznati cilj, za katerim gre „N. Z.“ z Istro. Na sami skupščini so se vsi prisotni do zadnjega prijavili za člane, na kar se je takoj prešlo na volitve odbora, namestnikov in revizorjev. V centralni odbor so bili izvoljeni sledeči gospodje: dr. Antončić Ivo, odv. kand., Baf Franjo, nadučitelj v Kastvu, Baša Ernest, priv. uradnik, Biečić Josip, pom. kapitan in posestnik, Car

Stjepan, posestnik, Car Emin Viktor, pisatelj, Cerčić Alfons, pom. kapitan in posestnik Lovran, dr. Červar Gjuro, odv., Gržetič Nikodem, priv. uradnik, Ivanič Ivan, prof., dr. Janežič Konrad, odvetnik, Jelušić Kazimir, načelnik Kastav, Just Anton, notar, Kundić Milan, posestnik, dr. Landr Josip, zdravnik, Mandić Kazimir, župnik Veprinac, Miran Julij, načelnik, Mrakovčić Josip, živinozdravnik, pl. Peršić Higin, pom. kapitan in posestnik Lovran, Peručić Pavel, mag. pharm. dr. Ivan Poščić, nar. zast. in odvetnik, Ribarić Josip, prof., Rubeša Franjo, nadučitelj Zamet, Spinčić Vekoslav, nar. zastopnik, dr. Stanger Andrija, načelnik in odvetnik, dr. Tentor Mate, profesor, Tomašić Leonard, posestnik, Troje Josip, odv. koncipijent, Vahtar Anton, priv. uradnik, Žiganto Ivan, župnik Mošćenice.

Namestniki centralnega odbora: Bokatić Mate, zvrš. pravnik, Jelušić Fran, učitelj, Rajčić Albert, učitelj, Tomašić Rikardo, posestnik, Verderber Peter, trgovec, Vladisković Samuel, pom. kapitan in uradnik posojilnice. Revizorji: dr. Fabijanić Niko, obč. zdravnik, Krmpotić Ivan, ravnatelj filijalke jadranske banke Opatiji, dr. Trinajstić Mate, odvetnik.

Na skupščini se je odločilo, da ustanovni, pravi in aktivni člani plačajo K 2, a podpirajoči nikake vpisnine.

† Šime Kvirin Kozulić

Iz Malega Lošinja smo včeraj dobili brzojavno poročilo, da je tam nenadno umrl deželni poslanec Šime Kvirin Kozulić. Pokojni Kvirin — tako so ga navadno imenovali ožji prijatelji in znanci — je bil eden sobojnikov pokojnega — za Dobro — prvega istrskega narodnega buditelja Dinko Vitezića. Njegova zasluga je, da se je na sicer zaspanih otokih vendar-le začel gibati narod. — Osobito je pokojnikova zasluga, da je zopet oživel narodno življenje v sicer že skoro popolnoma potujenem Malem Lošnju.

Pokojnik je bil pri narodu posebno priljubljen, ker je bil vsakomur vedno na razpolago z dobrim nasvetom in narod se je tudi vedno z zaupanjem obračal za njega. Osobitih zaslug si je pridobil za „Hranilnico in posojilnico“ v Malem Lošnju, katero je vodil od ustanovitve pa vse do svoje smrti.

V znak priznanja za njegove zasluge ga je ljudstvo tudi volilo že več desetletij zaporedoma v istrski deželni zbor.

Bilo mu je še-le 60 let. Ker je bil vedno krepkega in trdnega zdravlja, in tudi ni bilo nikomur nič znanega o njegovi bolezn, je nepričakovana vest o njegovi smrti zelo pretresla vse njegove številne prijatelje v Trstu.

Pogreb se vrši danes ob 9 predpoldne. — Blagemu pokojniku bodi med narodom časten spomin!

Klub tržaških slovenskih mestnih zastopnikov je poslal na klub istrskih, hrvatskih in slovenskih deželnih poslancev v roke tajnika dr. Poščića sledečo brzojavko:

Odvetnik dr. Poščić, tajnik kluba hrv.-slovenskih dež. poslancev Volosko.

Ob smrti uzornega rodoljuba, značajnega narodnjaka, zastopnika Šime Kozulića, izrekajo globoko sožalje.

Tržaški slovenski mestni zastopniki.

Domače vesti.

Smrtna kosa. Po kratki bolezni je včeraj umrl v zgodnji mladosti 18 let vrli narodni mladenič Vladimir Vrabec, zelo marljiv član pevskega društva „Trst“. Pogreb se bo vršil jutri popoldne. N. p. v m.

Lepi bratci so se našli v ponedeljek zvečer na „protestnem“ shodu „Patrie“ proti slovenskim porotnim razpravam v Trstu v gledališču „Politeama Rossetti“. Naravnost smešno je namreč, kake branitelje in varuhe tržaškega italijanstva vidimo v zadnjem času plavati po površju tiste mlakuže, ki se izdaja za najpristnejšo italijansko kri, očiten dokaz najskrajnejše degeneracije, ki mora prejel ali slej končati s popolno pogubo.

Shodu je predsedoval Žid dr. Ara, poročevalec je bil poitalijančeni Čioci dr. Vidaković, kot prvi priiglašeni govornik pa je govoril zopet Žid dr. Pincherle. Nato pa je prišel na vrsto edini pristni Italijan, neki Balbi, s katerim pa naj se pobavimo nekoliko obširnejše, ker je mož sicer prav dobro znan italijanskemu, ne pa slovenskemu tržaškemu občinstvu.

Ta Balbi je bil namreč pisar v odvetniški pisarni dr. Robbe, toda dr. Robba ga je spodil zaradi raznih poneverjenj, zaradi katerih je bil tudi sodnijsko kaznovan. Sedaj je ta Balbi pisar v pisarni dr. Rossija. Da se Balbi zanima za poroto, je potem-takem pač umljivo, kajti ljudem njegove vrste ne more biti vseeno, kakšni so porotniki, s katerimi bi človek morda imel še kaj opraviti. V „Piccolo“ je bilo svoj čas tudi citati neko izjavo dr. Robbovo, v kateri so bile omenjene Balbičeve grožnje proti dr. Robbi in potem one poneverbe. In ta Balbi sedaj nastopa na javnih shodih in „Piccolo“ mu poje slavošpeve!

Nadaljnji govornik je bil Bovčan Kutin, urednik najgnusnejšega lista na svetu, takozvanega „Hudičevega repa“, mož, ki je

bil že prav vse, od klerikalca do mazzinjanca in ki bi nazadnje postal tudi odločen Slovenec, če bi mu tako kazalo. Menda ga ni urednika pri „Piccolo“, ki bi ga ne bil Kutin že obral prav do kosti in sedaj poroča „Piccolo“ o „signoru Cuttinu“ kot branitelju tržaške „italianitit“!

O pristnem Lahu Ferlugi, ki je govoril nato, nam pač ni treba izgubljati besedi.

Končno je prišel na vrsto še Nemecc advokat dr. Gasser, da je bila vrsta reševalcev polna.

Mislimo, da nam ni treba pripominjati k tem imenom prav čisto nič več, k večjemu le to, da se tržaškemu slovenstvu pač ni treba bati za svoje postojanje, dokler jih bodo napadali taki — Italijani!

Gostilničarji, Slovani! Danes od 10. predp. do 3. pop. se bodo vršile v ulici Chiozzza št. 7 nadomestne volitve za odbor t. zv. konsorcija.

Naj ne izostane nihče! Vsi morajo enodušno glasovati za narodno listo.

Volilni lokal narodne stranke je v gostilni „All' Isoletta“ v isti ulici, nasproti dvorani „Tersicore“, kjer se bo vršila volitev.

Oni, ki še niso dobili glasovnic, naj se za nje obrnejo na permanentni odbor, ki se od 9. predpoldne nahaja v omenjeni gostilni.

Vsi za narodno listo!

Društvom in udeležencem nedeljske slavnosti na znanje. Vsled sklepa „Tržaške sokolske župe“ ne bo dovoljeno na nedeljski sokolski slavnosti nobeno nabiranje in prodajanje raznih listkov, niti ne za eno ali drugo sokolsko društvo.

K opremi dreadnoughtov. Včeraj jutro je dospelo iz Pule veliko dvigalo, ki je bilo spravljeno s pomočjo dveh remorkerjev naravnost v tehnični zavod pri Sv. Marku. S tem dvigalom spravilo na mesto dva velika topova kalibra 30.5 cm za drugi stolp „Viribus unitis“ in turbine za „Tegetthoffa“.

Državni nameščenci so dobili od tržaške občine potom svojih predpostavljanih vprašalne pole v zadevi stanovanj. Te pole so izključno italijanske. Kakor so sedaj razmere, občine ni možno prisiliti, da bi izdala take stvari v slovenskem jeziku, a slovenskih državnih uslužbencev ne more nihče prisiliti, da bi te pole izpolnili v italijanskem jeziku. Zatorej slovenski državni uslužbeni, izpolnite vsi vprašalne pole v slovenskem jeziku!

Sedeži na tribune in vstopnice k sokolski slavnosti na Opčinah v predprodaji. Z današnjim dnem so pri vratarici „Narodnega doma“ gospe Bičkovi v predprodaji sedeži na tribune in v pritličju, stojišča na tribunah ter vstopnice na nedeljsko sokolsko slavnost na Opčinah.

Sedeže si lahko vsakdo po tam nahaja — jočem se načrta poljubno izbere. Želeti je, da si vsakdo pravočasno preskrbi sedež in vstopnice.

Opozarjamo, da kdor se bo izkazal z vstopnico, dobi znižano ceno na openski električni železnici.

Izlet „Narodne delavske organizacije“. Kakor smo že poročali, se izlet v Sežano preteklo nedeljo vsled razvijajočih se bratskega društva Šentjakobske Čitalnice ni mogel vršiti. Prihodnjo nedeljo bo sokolska slavnost na Opčinah, dne 23. t. m. pa ima veselično krajna skupina „Mestna plinarina“ in se zato izlet tudi ne more vršiti. Ker pa smo že pred tremi meseci sklenili, s podružnico NDO v Gorici, da privedimo dne 14. julija izlet v Gorico in obiščemo naše sotrpine, goriške tovariše — člane tamkajšnje podružnice, naznanjamo, da bo dne 14. julija izlet s posebnim vlakom v Gorico. Izlet v Sežano pa prenesemo na poznejši čas. Natančen spored izleta v Gorico objavimo v prihodnjih dneh v „Edinosti“. Za danes sporočamo samo, da se bo vršil takoj po prihodu v Gorico velik manifestacijski shod. — Izlet se vrši z društvono zastavo in godbo „Narodne delavske organizacije“.

Slovenski delavci! Obračamo se tem potom do vas, da pridno agitirate za izlet v Gorico. Dne 14. moramo vsi tržaški slovenski delavci v Gorico, da navdušimo naše tovariše goriške sobojevnike; dati jim moramo poguma, da bodo odločno korakali naprej — v trdni zavesti, da niso osamljeni!

Nenadno umrl je v ponedeljek zvečer 74 letni trgovec Karol Venezian, stanujoč v ulici del Acquedotto.

K Sokolski slavnosti na Opčinah. Kakor vsako leto, se postavijo tudi letos na Sokolski slavnosti dne 16. junija paviljoni z okrepljenimi kolo sreče. Zato se obračamo do vseh prijateljev „Sokola“ s prošnjo, da darujejo kako malenkost za omenjene paviljone.

Sprejemajo se vsakovrstna jedila, pecivo, vina, likerji, galanterija in denar. Darove naj se blagovolji pošiljati gospej Zinki dr. Rybářevi, ulica Valdirivo št. 11., ali pa vratarici „Narodnega doma“, gospej Bičkovi. Darila zgornje okolice pa gospej Kariževi na Opčinah.

Odbor ženskega odseka telovadnega društva „Sokol“ v Trstu.

Zavod sv. Nikolaja priredi drugo nedeljo, dne 23. t. m. veselično v Rojanu. Na sporedu je med drugimi veseloigra in kolo sreče. Ta zavod obstoja že lepo vrsto let in ima mnogo zaslug za velik del našega

tržaškega ženstva. Saj posveča vse svoje delovanje le gmotnemu in moralnemu napredku slovenskih služkinj. Zato prosimo naše občinstvo, da bi se blagohotno odzvalo prošnjam deklet, ki bodo prihajale prositi eventuelne prispevke v prid omenjeni zavodni prireditvi.

Koledar in vreme. — Danes: Ivan spoznavalec. — Jutri: Anton Padovanski, Zorica.

Temperatura včeraj ob 12. opoldne + 19,3 C°. — Vreme včeraj: Toplo. Vremenska napoved za Primorsko: Nestanovitno. Dež. Lokalni vetrovi.

Porotno sodišče.

Predseduje viš. sod. svetnik dr. Andrich, prisodnika dež. sod. svet. bar. Farfoglia in sodnik dr. Alberti; drž. pravdnik dr. Barzal; branitelj dr. Robba.

Obtoženka: Ana Bitonjak, stara 25 let, roj. v Drnišu in tjakaj pristojna, kat; samska, neplmena, prostitutka, brez premoženja, že kaznovana; ki je obtožena, da je v noči od 19. na 20. oktobra 1911 v Trstu s sovražnim namenom opetovano udarila z nožem po Antonu Seitzu, tako da je Anton Seitz zadobil poleg lahke poškodbe na desnem senu težko poškodbo na dlani leve roke, ki je povzročila trajno nesposobnost za delo v njegovem poklicu, da je torej zakrivila.

hododelstvo težke telesne poškodbe v smislu §§ 152, 156 in 156, b, c, k. z. Obtoženka pripoveduje, da so prišli v noči od 19. na 20. oktobra 1911 Anton Seitz z Vaclavom Seitzem in Leopoldom Hatschko v tolerančno hišo v zagati Marinella št. 12, kjer so se vsedli in pili kavo v družbi današnje obtoženke.

Po kratkem prepripi je Anton Seitz udaril s pestjo obtoženko, nakar je ta odšla, ne da bi reagirala nato, v sosednjo sobo, pa se kmalu vrnila, se obrnila proti Antonu Seitzu in ga je dvakrat udarila z nožem.

Poškodba na levi roki, ki je bila sama po sebi težka, je imela za posledico trajno pohabljenje leve roke in trajno nezmožnost za delo v njegovem poklicu.

Obtoženka se je zagovarjala, da je storila to le v samoobrambi, da bi se obranila Seitzu in njegovih tovarišev, česar pa priče ne potrjujejo.

Izrečani so bili sledeči porotniki: Ivancich Giovanni, Slavič Stefan Ignac Trevisini Giorgio, Sfez Giovanni, Zgur Leopold, Clemencich Giuseppe, Cambon Ugo, Bartach Carlo, Hillebrand Emilio, Bozzini Enrico, Maun Ernesto, Bralnovich Ermanno.

Zasliševanje obtoženke in priče

Obtoženka je izpovedala, da je že sedem let prostitutka, da ne pozna starišev in da je šla z 12 leti v svet. O dogodku samem je pripovedovala, da so prišli trije moški v hišo, da je prišlo do prepira, v katerem so jo oni trije napadli in jo začeli pretepati. Prepripi pa se je začel s tem, da so jo oni trije, ki so govorili nemški, žalili s tem, da so jo imenovali „sporca italiana“ Anton Seitz, da jo je udaril s pestjo, pograbil za vrat in vrgel iz sobe. Odšla je v svojo sobo in se potem vrnila v „salon“, kjer so jo zopet hoteli pretepati. Kaj in kako se je zgodilo potem, ne ve. Ne ve, kako je vzela nož v roke in udarila Antona Seitzu.

Pozneje je prišel stražnik in so jo tedaj vsi zopet pretepati. Vsekakor je rabila nož le za to, da se ubrani onih treh, ki so jo tepli.

Priča Anton Seitz, rodem iz Brna, krovec, je govoril nemško, pa slabo, in pripovedoval, da je prišel s svojima prijateljskima okrog polnoči v ono hišo in so naročili tri črne kave. Obtoženka je prišla zraven in so ji ponudili tudi kavo, ki jo je pa ta zavrnila z grdo besedo vsled česar jo je tovariš Hatschka porinil iz sobe, priča pa sunil z roko. Prišla je pa nato nazaj z nožem v roki, in udarila pričo najprej po senu, potem pa po roki, da je nož predrl roko. Začeli so klicati na pomoč, nakar je prišel stražnik. Delati ne more niti sedaj, kakor sicer in zahteva 1300 kron odškodnine.

Obtoženka, konfrontirana s pričo, ostane pri svoji izpovedi.

Nadaljna priča Matej Kavaschitz, lastnik one tolerančne hiše, se je v času, ko se je dogodil oni dogodek v „salonu“, nahajal v kuhinji in ne ve povedati nič natančnejšega. O obtoženki je povedal, da je bila zelo nervozna, skoraj vsak večer pijana in je rada izzivala nacionalne prepire ter zlasti rada žalila Italijane.

Priča Vaclav Seitz, brat Antonov, je izpovedal enako, kakor njegov brat, in zlasti potrdil, da sta se začela pripravljati Hatschka in obtoženka, da je Hatschka obtoženko porinil skozi vrata, pri čemer jo je tudi sunil Anton Seitz. — Zanimal je odločno, da bi se bil pozneje, ko je prišla obtoženka nazaj, le dotaknil kdo obtoženke.

Priča Ida Kožuh, ki je stanovala tedaj v hiši, ki je ravno nasproti tolerančni hiši, kjer se je vršil ta dogodek, je izpovedala, da je bila že v postelji, ko je začela kričati na pomoč, da je vstala in šla gledat, kaj je. Ker ni videla preko ulice, kaj se godi, je

napravila z desko za likanje most čez ulico, in šla gledat od blizu ter tu videla, da so trije moški tepli obtoženko.

Konfrontirana je bila nato z lastnikom tolerančne hiše, ki pa je odločno zanikal, da bi se iz njenega stanovanja moglo videti v njegov salon, vsled česar je predlagal državni pravdnik ogled na licu mesta vsaj po preiskovalnem sodniku, če ne po sodnem dvoru in odposlancih porotnikov.

Branitelj se je priključil temu predlogu, toda s pripombo, da prisostvujejo ogledu na licu mesta vsi porotniki.

Nato zaslišana priča, prostitutka Regina Elmot je izpovedala v smislu obtožnice in je potrdila, da je Hatschka porinil obtoženko po prepripi zaradi kave, v katerem je obtoženka udarila Hatschko s ključem iz „salona“, pri čemer jo je sunil tudi Anton Seitz. Po kakih treh minutah je prišla obtoženka nazaj v salon, stala morda eno minuto pri oknu, potem pa udarila Antona Seitzu.

Priča je mislila, da je obtoženka storila to s ključem in je še-le pozneje videla, da je imela obtoženka nož. Ko je na krič prišel stražnik, je od onih treh največji (Hatschka) parkrat klopitnil obtoženko. — Obtoženka sicer ni slaba, pa je nervozna in se rada prepira z „gosti“. Tisti večer je bila zelo nervozna in tudi pijana, menda zato, ker njen ljubinec ni hotel govoriti z njo.

Obtoženka, konfrontirana s pričo, je zanikala vse in pripomnila, da je priča sicer njena prijateljica, da pa zato govori proti njej, ker je poškodovanec njen ljubimec. Obtoženka je tu tudi drlila, da jo je stražnik udaril s pestjo. — Nož je prinesla stražniku priča iz kuhinje, ko je vprašal zanj.

Obtoženka je ob vsaki priliki poudarjala, da so bili jezni nanjo, češ ker je „italijana“, tako da je bilo lahko izpoznati, da naj bi to veljalo „italijanskim“ porotnikom. Predsednik jo je končno vprašal, ali je ni morda tudi stražnik udaril za to, ker je — „italijana“.

Ker se nahaja priča Leopold Hatschka na delu v Opatiji, je predsednik prečital njegovo izpovedbo, ki se sklada z izpovedbama obeh Seitzev. Nadalje je čital zdravniški izvid o rani in njenih posledicah.

Polijsko poročilo pravi, da je obtoženka nasilnega značaja, ki je bila večkrat policijsko kaznovana in trikrat tudi sodnijsko zaradi lahke telesne poškodbe.

Sodni dvor je nato sklenil, da se izvrši sodni ogled na licu mesta, da se dožene, ali je mogoče videti iz stanovanja priče Ide Kožuh v „salon“ tolerančne hiše v zagati Marinella št. 12. Za izvršitev ogleda je določil sodni dvor prisodnika dež. svet. bar. Farfoglia, nakar je predsednik prekinil razpravo.

Na licu mesta.

Opoldne je prišel na „lice mesta“ dež. sodni svetnik baron Farfoglia z zapisničarjem, drž. pravdnikom dr. Barzalom in braniteljem.

Zagata Marinella je pač med najgršimi staromestnimi ulicami, široka morda dobra dva metra, in vodi iz ul. Crosada okrog par hiš zopet nazaj v to ulico.

Priča Ida Kožuh je bivala tačas v hiši št. 6 v ul. Crosada, imela pa je v drugem nadstropju sobo oz. okno obrnjeno proti tolerančni hiši v zagati Marinella. Tolerančna hiša ima v vsakem nadstropju stranišče na zunanji strani, pred straniščnimi vrati pa majhen pomolček ograjen z navadno železno ograjo. Okno prične stanovanja je 95 centimetrov višje od one ograje. Prinesel so ono likalno desko dolgo kakih 2 metra 20 cm, ki pa je komaj dosegla vrh ograje in na oni strani pa gledala komaj za 10 cm preko oknovega roba. Navzoči mestni gasilec je izjavil, da se ne upa po tej deski iz ene hiše v drugo, dočim pa je Kožuhova izjavila, da je tisto noč v sami srcaji in spodnji obleki po oni deski, ki jo je na zgornjem koncu držala njena mati, zlezla v tolerančno hišo in zopet nazaj. Vsem, ki so bili navzoči pri ogledu, se je zdelo to naravnost nemogoče.

Z vrh stopnjic je potem gledala v „salon“ v prvem nadstropju in videla tri moške, ki so tepli obtoženko.

V resnici se ne vidi z vrh stopnjic skoraj čisto nič v „salon“, mogoče je videti le človeka, ki se nahaja tudi pri vratih in še tu le skoraj same noge.

Večerna razprava.

Ko se je ob 5 nadaljevala razprava in je sodišče podalo poročilo o ogledu na licu mesta, je sodni dvor dal porotnikom sledeča vprašanja:

Glavno vprašanje: ali je obtoženka kriva hudelstva težke poškodbe, ki je povzročila poškodovancu trajno pohabljenost in nesposobnost za delo v njegovem poklicu?

1. dodatno vprašanje: ali je obtoženka storila svoje dejanje v upravičeni samoobrambi?

2. dodatno vprašanje: ali je obtoženka pri svojem dejanju ostala v mejah potrebne obrambe?

3. dodatno vprašanje: ali je preokorčila meje dovoljene samoobrambe le vsled strahu?

Eventuelno vprašanje: ali je obtoženka zakrivila, prestopivši meje potrebne

9 žrebanj na leto

s sledečimi glavnimi dobitki in sicer:

2 po 11r 30.000 in 15.000, 1 po 100.000, 75.000 in 20.000 in 1 po 30.000 in 20.000

nudi, poleg mnogih postranskih visokih dobitkov, naslednja priporočljiva skupina:

1 srečka ital. rudečega | 1 srbska drž. srečka | 1 srečka dobrega

križa iz l. 1885. | iz l. 1888 | srca József iz l. 1888

Prepuščamo to skupino srečk proti gotovini po dnevnem tečaju ali pa na

50 mesečnih obrokov po K 3-50

s popolno igralno pravico, na podlagi zakonito izstavljene prodajne listine, takoj po vplačilu prvega obroka. — Nadaljne obroke se vplačuje potem poštinih položnic. — Izkaz vseh drugih skupin ali posameznih srečk pošlje na zahtevo

Narodna posojilnica in hranilnica
v Trstu, Nova ulica št. 13, II. nadstr.

Potrjim srcem naznanjamo prijateljem in znancem tužno vest, da je danes ob 12. uri v bolnišnici pri Sv. M. Magdaleni v 18. letu preminul naš preljubljeni sin, oziroma brat

Vladimir Vrabec

Pogreb predragega pokojnika se bo vršil v četrtek 13. t. m. ob 2 1/2. popoldne iz hiše žalosti na Greti št. 126.

TRST, 11. junija 1912.

Anton in Franica Vrabec, stariši.
Anton, brat. Erminija, sestra.

Pri zdravju + Alla Salute

GIOVANNI SAMBO

TRST - borzni trg št. 14 - TRST

(zraven kavarnе Français)

Pod vodstvom GUSTAVA GÁLA.

Higijenski predmeti tucat po kron 2, 4, 6, 8, 10-16. Diskretne pošiljave na drželo, poštne prosto, če se pošlje denar naprej. Nadalje: elastične nogavice in obveze za skrčene žile, pasovi, suspenzorji, vzdržalnici. Predmeti za bolnike. Vsakovrstni predmeti iz gumija, pete, ruhe iz gumija, pokrivala za kopeli, banje in posode, cevi iz gumija, irigatorji itd. itd. Nepremakljivi, pristni angleški površniki. Konkurenčne cene. po meri. Konkurenčne cene.

ALEKS. FRANC MAYER - TRST

žgalnica kave

TELEFON 1743.

Najboljši vir za dobivanje pečene kave.

V Tržiču (Monfalcone) odda se hôtel

v lepi legi sredi mesta, z gotovim dobrim letnim pridelkom, s 18 opremljenimi sobami, konjskim hlevom, s senčnatim dvoriščem v najem, ali toliko od litra, ali pa se proda pod ugodnimi pogoji.

Pojasnila daje lastnik Ivan Peric v Tržiču Via Trieste št. 117.

Rimske toplice v Tržiču

(MONFALCONE)

odprte od 1. junija do 1. oktobra. — Toplice 40°, slovite močvirnate kopelji s tržičkim blatom, masaže, elektroterapija. Uspešno proti kroničnemu revmatizmu v členkih in mišicah, posledicam, ki nastajajo vsled zlomljenja in zvijta kosti, ishiasu, starim izpahom itd. V kopališču izborne sobe in hrana. — Zmerne cene.

Vodilni zdravnik: Dr. Karaman. — Prospekte razpošilja ravnateljstvo J. M. Gräf.

Tržaška posojilnica in hranilnica

V lastni hiši.

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

Telefon št. 952.

Trst, Piazza Caserma 2, I. n. (uhod po glavnih stopnicah).

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni od in jih obrežuje. **4 1/4%** Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po eno krono. Posojila daje na vknjižbo po dogovoru. Na menjice po 6%, na zastave

po 5 1/4%, in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru. **0 0 0 0** Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne. Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je uradno zaprt. Poštno-hranilnični račun 816-004.

Ima najmodernejše urejene varnostno celice za shranje vrednost. papirjev, listin itd. kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco.

Br. 252/12.

OGLAS.

Kotarska boleštnička blagajna u Voloskom obdržavati će u nedelju, dne 23. junija 1912, u 10 sati prije podne u dvorani „Narod. doma“ u Voloskom svojo

redovitu godišnju glavnu skupštinu

sa sledećim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika poslednje glavne skupštine;
2. Izvešće uprave o društvenom poslovanju u god. 1911;
3. Izvešće nadzornog odbora;
4. Zaključak o godišnjem izvješću uprave i absolutorij upravi za god. 1911;
5. Izbor upravnog odbora;
6. Izbor nadzornog odbora;
7. Izbor obraničkog suda;
8. Slučajni predlozi.

Pravo glasovanja na glavnoj skupštini imaju odaslanici blagajničkih članova i zastupnici poslodavaca, koji bijahu izabrani dne 2. junija 1912.

Svi odaslanici i zastupnici, koji dodju na glavnu skupštinu, moraju donesti sobom izkaznicu.

U slučaju, da ne bude na odredjeni sat pristupio dovoljan broj odaslanika, obdržavati će se istoga dne u 10 1/2 sati prije podne ovogodišnja glavna skupština sa istim dnevnim redom bez obzira na broj prisutnih odaslanika.

Kotarska boleštnička blagajna

VOLOSKO dne 7. junija 1912.

Predsjednik: Dr. Matko Trinajstić.

G. A. MOHOVICH - TRST

ulica Ponterosso št. 6, telefon 728; ulica

Artisti št. 7, telefon 1736. — Reka, Corso.

Ustanovljeno 1899.

Glavno zastopstvo in skladišče svetovnoznanih pisalnih strojev

„UNDERWOOD“

na vidno pisanje in tabulator.

Pisalni stroji in reproduktivni aparati vseh sistemov.

PRITIKLINE. — REGISTRATORJI. AMERIKANSKO POHIŠTVO.

— TVORNICA ŽIGOVA. —

ne samoobrambe, dejanje, ki ga je mogla spoznati za kot nevarno za telesno varnost druge osebe?

Po govorih državnega pravdnika, ki je predlagal obsodbo, in branitelja, ki je priporočal oprostitev zlasti na že osemmesečni preiskovalni zapor, ter predsednikom reasumeju so porotniki potrdili glavno vprašanje z 10 „da“ 2 „ne“, izključivši trajno pohabljenost in manjšo delazmožnost, potrdili z 10 „da“ 2 „ne“ silobran, zanikali z 10 „ne“ in 2 „da“ pravo mejo silobrana, potrdili pa z 9 „da“ in 3 „ne“ prekoračenje silobrana iz strahu in zanikali eventualno vprašanje a 7 „da“ in 5 „ne“, nakar je sodišče izreklo oprostilno razsodbo, zavrnilo zasebnega udeleženca z njegovo odškodninsko zahtevo na civilno pot in izreklo, da se oproščena izroči policijski oblasti.

Pri razpravi je bilo značilno to, da je bil pač poklican tolmač za nemščino, da pa je predsednik brez ugovora porotnikov izpraševal v nemškem jeziku priče in je imel tolmač zelo malo opravka.

Jutri ni porotne razprave, pač pa se najbrž pomnoži vrsta sedanjih porotnih razprav še za eno. V ponedeljek je namreč stal pred deželnim sodiščem neki Stefan Durnjak iz Splita, obtožen, da je dne 9. decembra 1911 v skupni spalnici udaril po čelu svojega rojaka Lazarja Krivića s tako silo, da mu je prebil lobanjo in so možgani pogledali iz nje. Krivić se je moral podvreči težki operaciji in je ležal 4 mesece v bolnišnici. Durnjak je, ko je bil aretiran, priznal da je udaril Krivića, je pa to pozneje preklkal.

Ker je pri ponedeljkovi razpravi zahteval branitelj dr. Mandić z ozirom na izvedeniško menenje zdravnikov v šibeniški bolnišnici, da ostane poškodovanec trajno pohabljen in bi torej stvar spadala pred porotno sodišče, naj se sodni zdravniški izvedenci izrečejo ponovno o stvari, je bila razprava preložena.

Če se izvedenci izrečejo za trajno pohabljenost, pride stvar najbrž pred poroto še v tekočem zasedanju.

Društvene vesti.

Telovadno društvo Sokol v Trstu.

Opozarjajoč brate, ki hočejo v letošnjem letu nastopati v kroju, na sklep, da se smejo udeleževati javnih nastopov v kroju le oni bratje, ki so izvežbani v redovnih vajah, naznanjamo, da se vrše vsako sredo od 8. do pol 9. zvečer redovne vaje za telovadce in netelovadce. Pridite v obilem številu!

Za vadiateljski zbor:

Ambrožič, načelnik.

Pevski zbor „Glasbene Matice“ v Trstu. Danes zvečer pevska vaja za ženski zbor; jutri v četrtek pa za moški zbor. Začetek točno ob 8. Prosim točno in vsi. Pevovodja.

Pevsko društvo „Trst“. Vsi pevci so naprošeni, da pridejo prav gotovo vsi danes točno ob 8. zvečer v društvene prostore, kjer se vrši pevska vaja za nagrobno umrlemu članu Vi. Vrabcu.

Pevsko društvo „Zarja“ v Rojanu opozarja gospice pevke in gospode pevce, da bo drevi ob 8. pevska vaja v „Konsumnem društvu“.

Učiteljsko društvo vabi na predavanje v slovensko šolo na Acquedotto jutri ob 5.30 popoldne. Tema: „Preko Bospora na Akropolis“ predava gospica Marica Gregorčičeva.

Šentjakobska Ciril - Metodova podružnica vabi vse gg. odbornike k redni mesečni seji, ki se bo vršila v gostilni „Jadran“ v četrtek, dne 13. junija. Na dnevnem redu je neka zelo važna zadeva.

Pevsko društvo „Ilirija“ pri Sv. Jakobu naznanja slavnemu občinstvu, da priredi dne 23. junija izlet v Rodik ter v obširnem senčnatem gozdu veliko gozdno veselico z raznimi zabavami. Natančni spored se naznanja pravočasno. Toliko naznanje bratskim društvom in slavnemu občinstvu. Pričakuje se obilne udeležbe.

G. ce pevke in gg. pevci so uljudno naprošeni, da se točno udeležujejo pevskih vaj, ki se vršijo vsako sredo in petek od 8. do 10. zvečer. Nocoj (sreda), vaja za mešan zbor.

Nar. del. organizacija.

— Delavcem v plavžih! Vaša skupina se prav lepo razvija, le žal, da je agitacija samo pri eni partiji, druga pa ni tako vnetja za organizacijo. Mislimo pa, da so razmere pri obeh partijah enako slabe in da se bo končno tudi do danes zaspana partija vzbudila ter se poprijela organizacije. Jutri bo sestanek, sklican specijelno za to, da se v tem smislu uredi vse potrebno, da bo moč skupine še bolj narasla. Zato, delavci v plavžih, jutri na sestanek!

— Osrednji izvrševalni odbor N. D. O. Danes ob 8. zvečer redna odborova seja.

— Krajni skupini N. D. O. „Plavži“ in „Čistilnica“ petroleja v Šklednju sklicujeta za jutri ob 7 zvečer važen sestanek v prostorih „Gospodarskega društva“.

— Zidarji! Vabljani ste na sestanek, ki se vrši danes ob 6 zvečer v društvenih prostorih ul. sv. Frančiška 2.

— Krajna skupina zidarjev N. D. O. Danes ob 7 zvečer važna seja v društvenih prostorih.

— Krajna skupina tehničnega zavoda „Sv. Andrej“ vabi odbornike navažno odborovo sejo, ki bo v petek ob 8 zvečer pri Kosiču.

— Tov. Verčon je nabral ob priliki slavnosti razvija zastave šentjakobske Citalnice K 25 85 za zastavo skupine zidarjev.

DAROV!

— Za paviljone na „Sokolski“ slavnosti na Opčinah darujejo sledeče:

G. Florijan Čehovin, Branica, 3 steklenice vina.

— Mesto venca na grob svojemu dolgoletnemu zvestemu podpiratelju pokojnemu Juriju Čok, je darovalo pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah K 10.— podpornemu skladu za revne otroke v Barkovljah.

— Postranski zaslužek K 5.— daruje g. A. C. možki podružnici družbe sv. Cirila in Metoda. Denar hrani uprava.

Službo iščem kakor prodajalka ali blagajničarka v trgovini; govorim slovensko, nemško, češko in italijansko. Naslov pove inšerati oddelku Edinosti. 1250

Soba in kuhinja v novi hiši pri sv. Ivanu se oddajo takoj v najem mali družini. Naslov pri inšeratnemu oddelku Edinosti. 1251

Državni uslužbenec, 26 let star, s srednješolsko izobrazbo želi v svrhu bodočega ženitve znanje z gospico visoke in čedne postave, neomadeževane preteklosti. — Resne ponudbe pod „Sensus amoris“ glavno pošto ležeče, Trst. 1252

Mirna stranka išče priprosto stanovanje zunaj Grete ali Rojana. Pisati pod „Penzionist“ na inšer. oddelku Edinosti. 1253

Slovenska stenografija in strojepiska, večša tudi nemškega jezika, išče primerne službe. Nastop 1. julija. Ponudbe pod „Bobi“ na inšerati oddelku Edinosti. 1254

V neki gostilni zidam nov štedilnik. Stari štedilnik, na katerem se še kuha, prodam z vsem železom vred. Marim Gergin, ulica Bosco št. 18, III. nad. 1255

Mladenici za trgovino jestvin (vajenec) se išče. Ponudbe pod „Trgovina“ na Edinost. 1256

Pariške mode, garnirani klobuki 10 kron, za otroke od K 2 dalje. Rimodernirajo se. — Ul. Nuova 46, I. 1257

Hiša je na prodaj na lepem razgledu. Valle di Rozzol št. 76. 1259

Prodaja bombaževine, slik in dežnikov. Via Stadion št. 19, I. nadstropje. Ivaš Klun. 431

Stalni krajevni agenti zmožni nemščine ali pa nastanijo s stalno plačo za prodajanje dovoljenih srečk v Avstro-Ogrski. — Ponudbe pod „Merkur“, Brno Neugasse 20. 1244

Odprla se je

nova pekarna

s prodajo sladice, raznih vin in likerjev v botiljkah

v Trstu, ulica Raffineria 9.

Priporoča se udani voditelj

Serafin Siega.

:: Prva tovarna izgotovljenih oblek ::

RICHTER & GLASER

Lastna filijalka na Corsu 37, Trst

nasproti kavarne „Al Corso“

Najbogatejši izbor moških in deških oblek, kakor tudi konfekcij za gospe ::

Ker sva sama izdelovatelja, prodajamo lahko cenj. občinstvu svoje izdelke za najmanj

30% manj

kakor so navadne cene. — Da se prepričate, vas uljudno prosiva, da obiščete najino bogato zalogo, ne da bi bili tudi prisiljeni kupiti.

Z odličnim spoštovanjem

Filijalka Richter & Glaser, Trst

Corso šte. 37.

Govori se slovensko.

Absolutna novost, Trpežnost, Največja eleganca